

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ БАГАЖУ, ЩО ПЕРЕВОЗИТЬСЯ НА ПОВІТРЯНОМУ СУДНІ

До складу авіаційного транспорту входять підприємства повітряного транспорту, що здійснюють перевезення пасажирів, вантажів, багажу, пошти, аерофотозйомку, сільськогосподарські роботи.

Відповідно до ст. 1 Повітряного кодексу України (ПК України), багаж – це предмети, майно та інша особиста власність пасажирів, що перевозяться на повітряному судні [1]. Норми Закону України "Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації" доцільно уточнюють, що багажем слід вважати речі не лише пасажирів, а й членів екіпажу, що перевозяться на борту повітряного судна за угодою з експлуатантом [2].

Аналіз нормативних актів у галузі цивільної авіації свідчить, що багаж, який перевозиться на повітряному судні поділяється на такі види:

- багаж, що перевозиться кількома перевізниками, тобто багаж пасажирів, що підлягає перевантаженню з повітряного судна одного експлуатанта на повітряне судно іншого під час перевезення пасажирів. Схоже за змістом поняття трансферний багаж – багаж, який перевантажується з одного рейсу на інший;

- засланий – багаж, що ненавмисно або через неухважність відокремлений від пасажирів чи екіпажу;

- невпізнаний – багаж, що прибув до аеропорту з багажною биркою або без неї і не був одержаний або впізнаний пасажиром;

- незапитаний – багаж, що прибув до аеропорту і не був запитаний пасажиром. До речі, у кожному аеропорту повинні створюватися умови для зберігання засланого, незапитаного, невпізаного багажу на період, необхідний для його досилання, запитання або знищення;

- несупроводжуваний – багаж, що перевозиться як вантаж на іншому або на тому ж повітряному судні, де перебуває його власник та приймається до перевезення окремо від пасажирів і оформлюється за авіаційною вантажною накладною;

- супроводжуваний – предмети, оформлені як вантаж, що належить пасажиром повітряного судна, які перевозяться в багажному відділенні цього повітряного судна;

- зареєстрований багаж приймається перевізником під свою відповідальність для перевезення та своєчасної доставки і на який перевізник оформив багажну квитанцію та видав багажну ідентифікаційну бирку. Зауважимо, що як зареєстрований багаж можуть перевозитися місця багажу вагою не більше ніж 23 кг. А за відсутності у багажній бирці інформації щодо ваги багажу вважається, що вага зареєстрованого багажу становить 20 кг. Сума трьох вимірів окремого місця багажу (довжини, ширини, висоти) не повинна перевищувати 158 см. За попереднім погодженням з перевізником до перевезення можуть бути прийняті місця багажу з більшими розмірами та вагою. Багаж, що не відповідає зазначеним вимогам, має оформлятися пасажиром для перевезення як вантаж.

- незареєстрований багаж або ручна поклажа – багаж пасажирів, який під час перевезення перебуває в салоні повітряного судна за згодою перевізника і під контролем пасажирів та засвідчується спеціальною биркою.

Отже, підставою для поділу багажу на види є порядок його прийняття перевізником до перевезення, місце його перебування у повітряному судні під час перевезення, документальне підтвердження його прийняття перевізником та вірогідність отримання пасажиром багажу після його перевезення авіаційним транспортом.

З метою безпечного перевезення на повітряному судні небезпечних предметів і речовин, нормативно закріплено їх перелік і заборонено до перевезення пасажирів та членами екіпажів у пасажирському салоні, але дозволено до перевезення у багажу:

- 1) вогнепальну зброю (в тому числі бойову, мисливську, спортивну), пневматичну, газову зброю, пістолети та револьвери, призначені для відстрілу патронів, споряджених гумовими або аналогічними за властивостями кулями, холодну зброю всіх видів та конструктивно подібні до неї вироби, патрони та запасні частини до зброї, а також навчальну, вихолощену, музейну, сувенірну, колекційну та бутафорську зброю за наявності у фізичної або юридичної особи відповідного дозволу на її зберігання, носіння та перевезення, рушниць і пістолетів для підводного полювання. Власне перевезення зброї регламентується Інструкцією про порядок перевезення зброї та боєприпасів пасажирськими рейсами авіаційного транспорту [3];

- 2) колючі та ріжучі предмети, зокрема: манікюрні ножиці та пилочки; голки для медичних ін'єкцій; в'язальні спиці; металеві столові ножі; штопори; пристрої та іграшки, що імітують усі види зброї; запальнички у вигляді пістолета, іншого виду зброї; предмети із затупленими кінцями, якими можна нанести тілесні ушкодження.

З метою встановлення загальних умов перевезення багажу повітряним транспортом, за яких забезпечуються належний рівень безпеки польотів та якості обслуговування, принципи і відповідальність суб'єктів господарської діяльності під час повітряних перевезень багажу, включаючи обслуговування, що належить до цих перевезень були прийняті Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу [4].

Література:

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 року № 3393-VI // Офіційний вісник України від 29.06.2011 – 2011 р., № 46, стор. 27, стаття 1881, код акту 57159/2011

2. Закону України "Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації" від 20 лютого 2003 року № 545-IV // Офіційний вісник України від 04.04.2003 -2003 р., № 12, стор. 13, стаття 515, код акту 24730/2003

3. Наказ Державіаслужби "Про затвердження Інструкції про порядок перевезення зброї та боєприпасів пасажирськими рейсами авіаційного транспорту" 18 березня 2005 року № 199 // Офіційний вісник України від 29.04.2005 – 2005 р., № 15, стор. 137, стаття 796, код акту 32085/2005

4. Наказ Мінтрансв'язку України "Про затвердження Правил повітряних перевезень пасажирів і багажу" від 23 квітня 2010 року № 216 // Офіційний вісник України від 27.08.2010 – 2010 р., № 63, стор. 37, стаття 2190, код акту 52428/2010

УДК 656.7.072:656.7.073(043.2)

Банах А.І.,
студентка,

Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пильгун Н.В., к.ю.н, доцент

ДЕРЖАВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ПОВІТРЯНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Інтенсивний розвиток нашої держави у сфері повітряних перевезень зумовлений процесом переходу України до ринкової економіки. Саме в цей період виникає потреба у створенні сприятливої правової бази, яка б могла регулювати міжнародні повітряні перевезення. Ця сфера є досить популярною і важливою, тому норми національного законодавства повинні відповідати міжнародним стандартам.

Сам прогрес державно-правового регулювання пов'язаний з прагненням України інтегрувати як у європейське, так і у світове співтовариство у галузі міжнародного повітряного права, а також з перспективами укладати нові договори щодо повітряних перевезень.

Що стосується нормативних актів, які регулюють сферу повітряних перевезень, то потрібно перш за все визначити Повітряний кодекс України, Цивільний, Господарський кодекси, двосторонні та багатосторонні міжнародні договори, угоди про повітряне сполучення, Правила повітряних перевезень вантажів та інші джерела, що регулюють правовідносини в цій сфері.

Міжнародні повітряні перевезення регулюють декілька багатосторонніх договорів. Серед них Чиказька конвенція про міжнародну цивільну авіацію від 7 грудня 1944р., ратифікована Україною 10 серпня 1992 р. та чинна для неї з 9 вересня 1992 р. Чиказька конвенція встановила загальні вимоги до діяльності цивільної авіації при здійсненні міжнародних польотів, а саме принципи та правила польотів, реєстрацію повітряних суден та їх документацію; розслідування повітряних пригод, порядок встановлення технічних норм [3, 25-27].

Питання міжнародних повітряних перевезень, крім багатосторонніх міжнародних договорів, регулюють двосторонні міжнародні угоди та протоколи з додатками до них. Протоколи, як правило, охоплюють принципові положення стосовно міжнародних повітряних перевезень, їх текст менш розгорнутий, ніж у двосторонніх договорах (Протокол між Урядом України і Урядом Турецької Республіки про встановлення повітряного сполучення від 4 травня 1992 р.; Протокол між Урядом України і Урядом Китайської Народної Республіки про встановлення повітряного сполучення від 30 жовтня 1992 р.; Протокол між Урядом України та Урядом Республіки Білорусь про повітряне сполучення від 17 грудня 1992 р. тощо).

У розділі X Повітряного кодексу України ("Міжнародні польоти") вказано, що регулярні міжнародні польоти повітряних суден, під час яких повітряні судна перегинають державний кордон України та іншої держави, здійснюються на підставі міждержавних домовленостей і міжнародних угод. Нерегулярні міжнародні польоти можуть виконуватися за спеціальними дозволами, порядок видачі яких визначається органом державного регулювання діяльності авіації і погоджується з митними органами України. Міжнародні польоти у повітряному просторі України виконуються на підставі нормативних актів і правил, що встановлюються органом державного регулювання діяльності авіації України і включаються до збірників аеронавігаційної інформації.